

Høgni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
viðurslønina
2012

UMAFTUR AFTURUM

Førleikament sálarorð

Førleikamenning. Deiligt orð. Mergjað orð, bæði ø og r. Smakkar væl, liggur væl á tunguni, eitt argument, sum vigar nógv, slær hart.

Og so eitt av hasum afturvendandi orðunum, sum ikki ber til at styggja burtur.

Vit hava onnur orð, sum koma aftur og aftur, nýskipan millum annað. Eisini onnur orð enn førleikamenning, sum enda við menning, menningarmenning. Menning er góð fyri heilsuna. Tvær súpanarskeiðir av menning um dagin, og vit menn fara upp um miðallivialdurin hjá kvinnum, sum ikki fáa sær menning hvønn dag fyri songartíð.

Førleikamenningin kemur undan kavi hvørja ferð fakfeløg gera nýggjan sáttmála. Nú, aftur nú, eru partarnir samdir um førleikamenning. Og tað er so tað, førleikamenning. Og ikki annað enn eitt orð.

Tá eg fekk alment starv fyri góðari fjórðingsöld síðani, tað var beint, áðrenn førleikamenningin varð

uppfunnin, dugdi eg alt, sum eg átti og eigi at duga í mínum starvi.

So eg havi ongantíð fingið, ei heldur havt brúk fyri førleikamenning. Eg dugi alt, og eg havi altíð dugað alt.

Tí spyrji eg meg sjálvan, tað nyttar ongantíð at spyrja onnur um slíkt, hví verða fólk sett í starv, sum ikki duga tað, sum tey eiga at duga, longu tá tey verða sett? Hví skulu tey, tá tey eru sett, læra tað, sum krevst fyri at røkja starvið? Hví er brúk fyri førleikamenning?

Førleikamenning er bara eitt tómt orð, sum fakfeløgini keypa dýrt fyri onkran veruligan fong hjá arbeiðsgevarunum.

Í minst 20 ár hava vit hoyrt somu plátuna: partarnir eru samdir um at leggja dent á førleikamenning, partarnir eru samdir um at leggja dent á førleikamenning, partarnir eru samdir um at leggja dent á førleikamenning, partarnir eru samdir um.....

Og um knappliga tvey ár hoyra vit tað aftur. Og um knappliga tvey ár er framvegis eingin førleikamenning. Heldur eingin nýskipan.

Hesa ferð kom eitt, nei, komu tvey nýggj deilig og mergjað orð við fleiri r og ø í sáttmálarnar, sálarligt arbeiðsumhvørvi. Gud viti, hann sum alt veit, hvussu nógv fakfeløgini lótu fyri tey bæði orðini.

Um 20 ár fara vit afturat førleikamenningini at hoyra sálarligt arbeiðsumhvørvi, sum tá verður A-síðan á

skøvaðu plátuni, landspláguni.

Og tó, og tó, okkurt hendir, nú eitur førleikamenningin strategisk førleikamenning. Eingin veit, hvat tað merkir, hvør strategiin er. Men eitt orð keypt afturat fyri rættindi, sum kanska høvdu nyttað nakað her og nú og ikki ongantíð.

Fyri at sleppa undan allari hasari torvmoldini, sum er við at fara at líkjast einum sandstormi, eigur at verða kravt, at tað almenna setir fólk, sum duga tað, sum krevst, fyri at kunna vera í starvinum. Soleiðis var í 1990. Men so kom førleikamenningin.

Verða fólk sett, sum hava førleikar, sum ikki krevja menning, sleppa vit undan hasum førleikamenningartvætlinum. Og verða fólk sett, sum ikki taka sálina við til arbeiðis, sleppa vit eisini undan øllum møsninum um sálarligt arbeiðsumhvørvi. Arbeiði er arbeiði, ikki terapi. Fólk, sum hava ilt í sálina, kunnu fara í kirkju, á møti, niðan á ein tind, ella drekka sær eina kenning – í frítíðini.

Eitt arbeiðspláss er ikki ein vælveru stova. Har skal arbeiðið røkjast, ikki sálin. Og førleikin skal ikki krevja nakra menning.

Fleiri krónur, færri stór orð í sáttmálan, takk.

Ø og r. Ö í Motörhead var bara har, tí tað er ónt, segði Lemmy, sáli.

Alt annað líka í og fyri seg og sórit nakað har.

Høgni
Djurhuus

MYND: HEINESEN MYNDIR

10
skjótir

Bjørn Samuelson

Yrki: Løgtingkvinna
Bústaður: Debessartrøð í Havn

Hvat ætlaði tú at blíva, tá tú bleivst vaksin?

– Alt møgult – djóralækni, flogskipari, journalistur.

Hvat átti hitt kynið vitað um títt kyn?

– At tó at mál okkara við hvørt skal avkodast, so er tað slettis ikki so torført :))

Hvat áttu børn at vitað um tað at verða vaksin?

– At ein ongantíð veruliga verður vaksin, men ofta má lata sum um.

Hvat var seinasti dreymurin, tú gjørði til veruleika?

– Rann marathon í Berlin.

Enda setningin: Um eg tordi, hevði eg...

... gingið upp á Mount Everest.

Hvat hevði gjørt heimin til eitt betri stað?

– Um átrúðnaðarlig fundamentalisma og fátækadømi hvurvu.

Nær vart tú seinast veruliga ovfarin?

– Tá Føroyar endurtóku bragðið í Pireus og vunnu 2-1 á Grikkalandi á Tórsvølli.

Tað seinasta, tú hevur lært, er at...

... gera sápu og ljós úr seyðatál.

Tann støduga ringa samvitskan snýr seg um, at eg..

... sjáldan taki mær stundir til okkara góða hava.

Enda setningin: Føroyingar áttu at...

... sæð allar teir møguleikar, hetta ríka landið hevur, og viljað staðið á egnum beinum.

